

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ
Δ/νση: Φραγκούδη 11 και Αλ. Πάντου
Τ.Κ.: 101 63 Αθήνα
Πληρ.: Χριστίνα Λάμπρου
Τηλ.: 210 90 98 382
Email: christina.lamprou@minpress.gr
Φαξ: 210 9098 433 ή 213-1318433**

**Ορθή Επανάληψη - 03/12/2018
Αθήνα, 16/11/2018
Α.Π.: 17705/2018**

ΠΡΟΣ: -Αυτοτελές Τμήμα Νομικής Υποστήριξης,
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου και Νομοθετικής
Πρωτοβουλίας

Θέμα: Απάντηση στην Ερώτηση 3096/06-11-2018 14 βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ
Σχετ. έγγραφο: -Το υπ' αριθμ. 17062/07-11-2018 έγγραφό σας

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού σας εγγράφου, δια του οποίου διαβιβάστηκε η υπ' αριθμ. 3096/06-11-2018 ερώτηση των βουλευτών/βουλευτριών του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ), κ.κ. Καραγιαννίδη Χρήστου (βουλευτής Δράμας), Ακριώτη Γεωργίου (βουλευτής Ευβοίας), Γκιόλα Γιάννη (βουλευτής Αργολίδας), Θηβαίου Νίκου (βουλευτή Βοιωτίας), Ιγγλέζη Κατερίνας (βουλευτριά Χαλκιδικής), Καββαδία Αννέττας (βουλευτριά Β' Αθηνών), Καΐσα Γεωργίου (βουλευτή Έβρου), Κυρίτση Γεωργίου (βουλευτή Β' Αθηνών), Μορφίδη Κώστα (βουλευτή Καβάλας), Μπαλαούρα Γερασίμου (βουλευτής Ηλείας), Ντζιμάνη Γεωργίου (βουλευτής Κοζάνης), Πάλλη Γεωργίου (βουλευτής Λέσβου), Σκούφα Μπέττυς (βουλευτριά Πιερίας) και Σταματάκη Ελένης (βουλευτριά Α' Πειραιώς), σχετικά με τα ψευδή και παραπλανητικά ρεπορτάζ για το επεισόδιο στο χωριό Βουλιαράτες της Αλβανίας, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε, και ιδίως αναφορικά με το 1^ο ερώτημα της εν θέματι ερώτησης, ως εξής:

Το Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης έχει λάβει ιδιαίτερα σοβαρά το φαινόμενο της διασποράς ψευδών ειδήσεων (fake news) και της παραπληροφόρησης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στο διαδικτυακό περιεχόμενο.

Επιπροσθέτως, και πλην συγκεκριμένων και στοχευμένων δράσεων της Ε.Ε., απορρυσών από το τιθεμένο πλαίσιο της ενωσιακής νομοθεσίας, αξίζει να υπογραμμιστεί ότι το Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης ενθαρρύνει και υποστηρίζει την ανάγκη για πιο ενεργή συνεργασία και για λήψη από κοινού μέτρων μεταξύ της Ε.Ε. και των κρατών – μελών ως προς την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων, μέσω της «Παιδείας στα Μέσα» (Media Literacy), λαμβάνοντας, μάλιστα, υπόψιν και τα αποτελέσματα πρόσφατης έρευνας του Ευρωβαρόμετρου (Απρίλιος 2018). Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι στην έρευνα, το 97% των πολιτών της Ε.Ε. φέρεται να έχει βρεθεί αντιμέτωπο με ψευδείς ειδήσεις, ενώ οι εκλογές, η υγεία, το περιβάλλον, η

μετανάστευση και η οικονομία φέρεται να έχουν υποστεί το σοβαρότερο πλήγμα από τη διάδοση ψευδών ειδήσεων. Όσο για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αυτά πρωταγωνιστούν ως πηγές πληροφόρησης, τόσο για το κοινό κάτω των 50 ετών (72%), όσο και για το κοινό άνω των 50 ετών (59%) και ακολουθούν η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και ο παραδοσιακός τύπος.

Το Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης δεσμεύεται να εφαρμόσει άμεσα τις συστάσεις και τις οδηγίες της Ε.Ε., προκειμένου να θωρακίσει τη χώρα από συντονισμένες απειλές εξάπλωσης της διαδικτυακής παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων αξιοποιώντας τα «εργαλεία αυτορρύθμισης» για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων, όπως αυτά προβλέπονται στον Κώδικα Αυτορρύθμισης της Ε.Ε. και παρατίθενται κατωτέρω:

- Κώδικας Δεοντολογίας για την Παραπληροφόρηση στις δικτυακές πλατφόρμες και τις διαφημιστικές εταιρείες: Ο κώδικας αυτός περιλαμβάνει έλεγχο διαφημίσεων και χορηγούμενου περιεχομένου, δείκτες εμπιστοσύνης, έλεγχο ψεύτικων λογαριασμών, βαθμό ευρεσιμότητας αξιόπιστου περιεχομένου, πρόσβαση του ευρωπαϊκού δικτύου επαλήθευσης αλήθειας στα δεδομένα.
- Ανεξάρτητο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επαλήθευσης Αλήθειας (European Network of fact-checkers): Το εν λόγω δίκτυο θα θεσπίσει κοινές μεθόδους εργασίας, θα ανταλλάσσει βέλτιστες πρακτικές σε όλη την Ε.Ε. και θα συμμετέχει σε κοινές δράσεις για την αντιμετώπιση ψευδών πληροφοριών και παραπληροφόρησης και για την επαλήθευση περιεχομένου. Στόχος του είναι η διευκόλυνση της συλλογής δεδομένων και εργαλείων ανάλυσης από τα κράτη-μέλη και της πρόσβασης σε ανοιχτά δεδομένα και στατιστικές αναλύσεις, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και στην παροχή της δυνατότητας στα μέλη του να δρουν ως trusted flaggers.
- Ασφαλής ευρωπαϊκή διαδικτυακή πλατφόρμα για φαινόμενα παραπληροφόρησης
- Ποιοτική ενημέρωση βασισμένη στην πολυφωνία
- Συντονισμένη Πολιτική Στρατηγικής Επικοινωνίας
- Ασφαλείς και αδιάβλητες εκλογικές διαδικασίες
- Παιδεία στα Μέσα (Media Literacy)

Αναφορικά με την εφαρμογή και υλοποίηση των ως άνω «εργαλείων αυτορρύθμισης», η Διεύθυνση Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης της Γενική Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας συμμετέχει ενεργώς στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων της Ε.Ε. για την «Παιδεία στα Μέσα» (Media Literacy Expert Group), συνδράμοντας ισότιμα με τα άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. στην ανάληψη περαιτέρω δράσεων και κατάθεσης προτάσεων για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων (π.χ. ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων των πολιτών και των ανηλίκων μαθητών με την διοργάνωση workshops στα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων της χώρας, ευρύτερη συνεργασία και ενεργοποίηση των εθνικών ΜΜΕ με σκοπό την ενίσχυση της «Παιδείας στα Μέσα», δημιουργία κοινής ευρωπαϊκής πλατφόρμας για διαμοιρασμό βίντεο, προγραμμάτων, σχεδίων μαθημάτων, διοργάνωση συνεδρίων που να παρακολουθούν την πρόοδο στις εθνικές δράσεις για την «Παιδεία στα Μέσα», πραγματοποίηση ερευνών για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων, παροχή κινήτρων για παραγωγή και ένταξη ταινιών με αναφορά στην «Παιδεία στα Μέσα» στα εθνικά και διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου κ.α.).

Ταυτόχρονα, μεταξύ των στρατηγικής σημασίας πρωτοβουλιών του ΥΨΗΠΤΕ για την προώθηση της Παιδείας στα Μέσα συμπεριλαμβάνεται η σύσταση του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων

και Επικοινωνίας (ΕΚΟΜΕ), στις αρμοδιότητες του οποίου συγκαταλέγονται ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η εφαρμογή σχετικών ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων με απώτερο σκοπό την εδραίωση του ως εθνικό σημείο αναφοράς για την Παιδεία στα Μέσα μέσω παράλληλων στοχοθετημένων δράσεων για τους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, την εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή κοινότητα και τους πολίτες. Στο ως άνω πλαίσιο, το ΕΚΟΜΕ επιδιώκει συγχρόνως τη δημιουργία ενός διεθνούς δικτύου το οποίο θα συγκεντρώνει όλους τους οργανισμούς, τους θεσμούς, τους ακαδημαϊκούς και τους επαγγελματίες της βιομηχανίας οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης, παράλληλα με συναρμόδιους φορείς σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

Επιπροσθέτως, και στο πλαίσιο της αποστολής της για την παρακολούθηση, διατύπωση προτάσεων και εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά στον Τύπο και στον ευρύτερο χώρο των ΜΜΕ καθώς και για τη διαμόρφωση της πολιτικής του κράτους στο χώρο των οπτικοακουστικών μέσων σύμφωνα με τις εξελίξεις της τεχνολογίας, η Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του ΥΨΗΠΤΕ παρακολουθεί στενά και ενδελεχώς, και σε διεθνές επίπεδο, τις εξελίξεις του κανονιστικού πλαισίου στον τομέα των εφαρμογών του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, συμμετέχοντας σε διεθνείς οργανισμούς, όπως είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Η Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, εκπροσωπείται επί σειρά ετών στην Διευθύνουσα Επιτροπή για τα ΜΜΕ και την Κοινωνία της Πληροφορίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (Steering Committee on Media and Information Society – CDMSI), συνδράμοντας ουσιαστικά στην κατάρτιση των σχετικών Συστάσεων οι οποίες υιοθετούνται από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου και απευθύνονται προς τα κράτη-μέλη, με πιο πρόσφατες τη «Σύσταση για το ρόλο και τις ευθύνες των διαδικτυακών ενδιάμεσων» και τη «Σύσταση για τον πλουραλισμό και τη διαφάνεια στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των Μέσων». Κατά την διετία, μάλιστα, 2018-2019 προβλέπεται να υιοθετηθεί από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης Σύσταση περί της ενίσχυσης ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος ποιοτικής δημοσιογραφίας στην ψηφιακή εποχή. Σκοπός της εν λόγω Συστάσεως είναι η επανάκτηση του κυρίαρχου και βασικού ρόλου της δημοσιογραφίας, που συνοψίζεται στην διάδοση της έγκαιρης, έγκυρης και συναφής με το προς εξέταση θέμα πληροφορίας, ειδικά στις μέρες μας, όπου η πληθώρα ειδήσεων είναι ταχύτατα διαθέσιμη με μόλις ένα «κλικ». Η εν λόγω Σύσταση, την οποία η χώρα μας, δια εκπροσώπου της, παρακολουθεί στενά με σχόλια και επισημάνσεις, δίνει έμφαση, μεταξύ άλλων, στην παροχή κατευθυντηρίων οδηγιών προς τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ, τους δημοσιογράφους, τις ρυθμιστικές αρχές, την κοινωνία των πολιτών κ.α. με σκοπό την από μέρους τους ανάληψη μέτρων, πρωτοβουλιών και δράσεων προς όφελος της ενίσχυσης ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ποιοτική δημοσιογραφία.

Περαιτέρω, μεταξύ της παρακολούθησης, συνεισφοράς και εξέτασης ζητημάτων που αφορούν στις πρόσφατες νομοθετικές και πολιτικές εξελίξεις στον οπτικοακουστικό τομέα των σαράντα επτά (47) κρατών-μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, σχεδιάζεται, κάθε επταετία, και η προετοιμασία μείζονος Υπουργικής Διάσκεψης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πολιτική στα ΜΜΕ.

Ενόψει της επερχόμενης Διάσκεψης των αρμόδιων Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα ΜΜΕ και την Κοινωνία της Πληροφορίας που θα πραγματοποιηθεί στην Λευκωσία της Κύπρου τον Μάιο του 2020, οι προετοιμασίες της οποίας έχουν, ήδη, ξεκινήσει, η Διεύθυνση Εποπτείας της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις προ-παρασκευαστικές εργασίες της Υπουργικής Διάσκεψης της Κύπρου, συμμετέχοντας σε ad hoc Ομάδα Εργασίας του

Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία θα συνεισφέρει στην οργάνωση της εν θέματι Υπουργικής Διάσκεψης, αποτελώντας τον ενδιάμεσο σύνδεσμο επικοινωνίας μεταξύ των Κυπριακών Αρχών και της Διευθύνουσας Επιτροπής για τα ΜΜΕ και την Κοινωνία της Πληροφορίας του Συμβουλίου της Ευρώπης (Steering Committee on Media and Information Society – CDMSI).

Συναφώς επισημαίνεται ότι τα προς συζήτηση θέματα της επερχόμενης Υπουργικής Διάσκεψης της Κύπρου, τα οποία θα αποτελέσουν την κρίσιμη υπηρεσιακή ύλη για την παραγωγή Τελικών Πολιτικών Κειμένων (Υπουργικής Διακήρυξης και τριών Ψηφισμάτων), τα οποία, κατόπιν επεξεργασίας και εμπλουτισμού τους από τις συνεισφορές των 47 κρατών μελών του ΣτΕ, θα υπογραφούν από τους αρμόδιους Υπουργούς ΜΜΕ του Συμβουλίου της Ευρώπης, είναι τα ακόλουθα: οι συνέπειες της τεχνητής νοημοσύνης στα ανθρώπινα δικαιώματα και την δημοκρατία, η δύναμη των αλγορίθμων στην ψηφιακή εποχή και η επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στο εκλογικό αποτέλεσμα και στην άσκηση της δημοκρατίας, η προστασία της δημοσιογραφίας και η ασφάλεια των δημοσιογράφων και ο ρόλος της Παιδείας για τα Μέσα (Media Literacy) στην Ψηφιακή Εποχή.

Εν κατακλείδι, το ΥΨΗΠΤΕ δεσμεύεται να εφαρμόσει άμεσα τις συστάσεις και τις οδηγίες της Ε.Ε., καθώς και του Συμβουλίου της Ευρώπης, προκειμένου να θωρακίσει τη χώρα από συντονισμένες απειλές εναντίον της δημοκρατίας, όπως είναι η εξάπλωση της διαδικτυακής παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων.

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης

Παναγής Σαμούρης

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, κ. Ν. Παππά
- Γραφείο Υφυπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, κ. Ελ. Κρέτσου